

обміну трансплантатами між лікувальними центрами і трансплантаційними співтовариствами.

На мій погляд комерціалізація донорства в Україні не є можливою, бо коли донори будуть віддавати свої органи чи тканини, вони не будуть керуватися моральними принципами, щоб врятувати життя, а за частую просто збагаченням. Але одночасно з тим для деяких видів тканин можна зняти цю заборону, наприклад для таких, що не загрожують нормальному функціонуванню людського організму. Відповідно до ст. 3 Конституції України «Людина, її життя і здоров'я, честь, гідність, недоторканність та безпека визнається в Україні найвищою соціальною цінністю». Держава повинна шукати всі правові механізми для захисту людей і інколи захищаючи одну верству населення, як хворих що потребують трансплантації, можна поставити під ризик іншу частину, що через майновий стан ризикує власним здоров'ям.

Література:

1. Стеценко С.Г., Стеценк В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України : підручник. – К. : Атіка, 2010. – 208 с.

*Анісімова Анна Володимирівна, Казімирова Ольга Олегівна,
студентки 3 курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Апалькова І.С.*

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПЕРЕКЛАДАЧА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Актуальність даної теми полягає в реалізації одного з основних принципів цивільного процесу – мови судочинства, який має важливе значення для повноти здійснення прав та обов'язків учасників судового провадження. Спеціальним суб'єктом забезпечення цього права виступає перекладач, який залучається для осіб, які не володіють мовою судочинства.

Право на використання національної мови є невід'ємною частиною прав людини які закріплено в Загальній Декларації прав людини (1948 р.). У ст. 4 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) зазначено що правосуддя здійснюється на засадах поваги до честі і гідності, рівності перед законом і судом незалежно від мовних та інших ознак усіх учасників цивільного процесу.

Згідно з положенням ст. 7 ЦПК України мова цивільного судочинства визначається ст. 14 Закону України «Про засади державної мовної політики» від 3 липня 2012 р. № 5029-VI. Відповідно до якої судочинство в Україні у

цивільних, господарських, адміністративних і кримінальних справах здійснюється державною мовою.

Особам, що беруть участь у розгляді справи в суді, забезпечується право вчиняти усні процесуальні дії (робити заяви, давати показання і пояснення, заявляти клопотання і скарги, ставити запитання тощо) рідною мовою або іншою мовою, якою вони володіють, користуючись послугами перекладача у встановленому процесуальним законодавством порядку.

Отже, суд зобов'язаний забезпечити особу правом розмовляти в судовому процесі своєю рідною мовою, або мовою якою вона володіє та надати послуги перекладача та забезпечити цій особі права на отримання процесуального документу на її мові шляхом перекладу.

Відповідно до пункту 17 ПВСУ «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» № 2 від 12 червня 2009 р. суд має забезпечити при розгляді справи здійснення цивільного судочинства державною мовою, складання судових документів лише державною мовою, незалежно від клопотання учасників процесу. ЦПК України не зобов'язує суд перекласти складені ним судові документи чи посвідчувати їх в разі здійснення перекладу іншими особами.

Проте з рахуванням ст. 10 Конституції України особи, які беруть участь у справі і не володіють або недостатньо володіють державною мовою, вправі робити заяви, давати пояснення, виступати в суді і заявляти клопотання рідною мовою або мовою, якою вони володіють, користуючись при цьому послугами перекладача в порядку, встановленому ст.ст. 22, 23, 55, 86, 130, 164 та іншими нормами Цивільного процесуального кодексу. За змістом ст. 55 ЦПК України запрошення перекладача до участі у справі є обов'язком особи, яка бере участь у справі, а не суду [2].

Не можна погодитись з даним роз'ясненнями у цій постанові пленуму, оскільки переглянувши зміст ст. 55 ЦПК України, то ми не побачимо такої норми, де мова йде про обов'язок особи самотійно запрошувати перекладача до участі у справі.

Для участі перекладача в процесі обов'язково потрібна ініціатива особи, яка не володіє мовою судочинства. У зв'язку з цим слід погодитись з пропозицією процесуалістів щодо необхідності уточнення відповідного положення процесуального закону. Адже відповідно до ч. 2 ст. 55 ЦПК України перекладач допускається до участі у справі за ухвалою суду за заявою особи, яка бере участь у справі.

Разом з тим, на нашу думку, тільки особа, яка безпосередньо потребує допомоги перекладача, може виступати ініціатором цього питання.

А також, у випадку коли суд бачить, що особа не володіє мовою судочинства, проте не заявляє клопотання про залучення перекладача, суд повинен в інтересах судочинства та захисту прав особи на свій розсуд залучити перекладача.

Так само, у ЦПК України не врегульовано питання про те, що особа, яка потребує допомоги перекладача, має право запропонувати його кандидатуру. Звісно, окремі юристи вважають, що це передбачається само собою, але якщо право учасника процесу не регламентовано ЦПК України, то реалізувати його на практиці не завжди вдається можливим.

З огляду на це для забезпечення принципу рівності сторін пропонуємо внести відповідні зміни у ч. 2 ст. 55 ЦПК України та викласти її у такій редакції: «Перекладача можна залучити до участі у цивільному процесі за ініціативою суду або за заявою особи, яка бере участь у справі, і не володіє вільно мовою, якою здійснюється цивільне судочинство, або є глухою, німою чи глухонімою, ця особа має право запропонувати конкретну кандидатуру перекладача. Перекладач допускається до участі у справі ухвалою суду».

Очевидно, що від якості законодавчої регламентації прав перекладача і порядку його участі у справі по суті залежить можливість особи, яка не володіє державною мовою бути повноцінним учасником судового процесу.

Слід також додати, що в ряді випадків, крім знання мови, перекладач повинен також володіти рядом інших навичок, зокрема володіти юридичною термінологією та іншою спеціальною лексикою

Таким чином, процесуальне законодавство та судова практика не виробили критерії оцінки рівня професійної підготовки перекладачів. Проблема неякісного перекладу також посилюється тим, що відсутній законодавчий порядок залучення та атестації судових перекладачів, а також єдиної бази фахівців, що містить відомості про їх кваліфікації.

Отже, можливо було б доречно створити реєстр атестованих перекладачів при Міністерстві юстиції України до якого могли звертатись як судді, так і безпосередньо всі учасники цивільного процесу які потребують кваліфікованої допомоги останнього.

Література:

1. Про засади державної мовної політики: Закон України від 3 липня 2012 р. // Голос України. -2013. – № 23. – Ст. 218.
2. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді цивільних справ у суді першої інстанції : постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 2 // Постанови Пленуму Верховного Суду України

3. Цивільний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. : у 2 т. / [за ред. С. Я. Фурси]. – К. : Фурса С. Я. ; КНТ, 2006. – Т. 1. – 912 с.

Біганська Олена Володимирівна,
студентка 3 курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.юн., доцент Фомічова Н.В.

СПАДКУВАННЯ ЗА СЕКРЕТНИМ ЗАПОВІТОМ

Роль спадкового права України є надзвичайно важливою, оскільки, воно забезпечує як виконання волі заповідача, так і охорону прав та законних інтересів спадкоємців, інших зацікавлених осіб, здійснення управління спадщиною тощо.

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (далі – ЦК України), на сьогоднішній день, передбачає дві підстави спадкування: спадкування за заповітом та спадкування за законом. Основна відмінність спадкування за заповітом від спадкування за законом полягає в тому, що призначення спадкоємців і порядку розподілу майна між ними залежить від волі самого заповідача – спадкодавця. Тобто, пріоритетне право на спадкування мають особи, визначені у заповіті відповідно до волі заповідача. Тільки у разі відсутності заповіту, визнання його недійсним або відмови від спадщини спадкоємця за заповітом право на спадкування одержують спадкоємці за законом.

Актуальність дослідження цієї теми, зумовлена тим, спадкування за заповітом відіграє провідну роль, оскільки визначає порядок переходу майна від померлої особи (спадкодавця) до її спадкоємців. Однією із новел ЦК України стало запровадження законодавцем такого виду заповіту, як секретний заповіт за аналогією з таємним заповітом в інших європейських країнах.

Інститут секретного заповіту – принципово нова правова конструкція в сучасному спадковому праві України. Водночас норми цивільних кодексів багатьох інших країн світу свідчать про те, що спадкодавець має можливість розпорядитися своїм майном на випадок смерті шляхом складання секретного (таємного або закритого) заповіту. Так, наприклад, у Грузії заповідач за власним бажанням може просити свідків посвідчити заповіт без його попереднього ознайомлення, тобто, свідки присутні при складенні заповіту, але не ознайомлюються з ним, а вже під час нотаріального засвідчення, свідки повинні вказати, що заповіт складено особисто заповідачем в їх присутності, але його зміст їм не відомий. Такий заповіт має назву закритого [1].